

AGH

Skrzyżowania ++

Projekt realizowany w ramach laboratorium z Badań Operacyjnych
Piotr Skibiak, Tomasz Kwiecień, Marcin Nowak, Ksawery Głaz, Paweł Łabno

AGH, Wydział IEiT, Informatyka, rok 2014

Abstrakt

Projekt ma na celu skrócenie oczekiwania samochodów na skrzyżowaniach, poprzez zastosowanie optymalnego ustawienia czasu świateł. Optymalne (albo prawie optymalne) ustawienie świateł wyznaczone jest poprzez użycie jednego z algorytmów stadnych - algorytmu kukułki.

Spis Treści

1	Przedstawienie problemu	4
2	Cele projektu	4
3	Wstępne założenia	4
3.1	Środowisko Implementacji	4
3.2	Praca w zespole	4
3.3	Założenia projektowe	4
4	Opis logiki	5
4.1	Klasa Generator	5
4.2	Klasa Junction	5
4.3	Klasa Intersection	5
4.4	Klasa Road	5
4.5	Klasa Simulator	6
4.6	Klasa Vehicle	6
5	Algorytm kukulki	6
6	Obsługa aplikacji	7
6.1	Dodaj Generator	7
6.2	Dodaj Skrzyżowanie	7
6.3	Dodaj Drogę	7
6.4	Zacznij od nowa	7
6.5	Zapisz	7
6.6	Wczytaj	8
6.7	Wyślij do serwera	8
6.8	Sprawdź rozwiązanie	8
6.9	Rozpocznij Symulację	8
6.10	Zatrzymaj Symulację	8
6.11	Wyjdź	8
6.12	Szybkość Symulacji	8
7	Rezultaty	8

1 Przedstawienie problemu

W miastach (zwłaszcza tych wielkich) często spotyka się zjawisko jakim są zakorkowane ulice pełne samochodów. Jednak każda ulica ma inne natężenie ilości samochodów w różnych porach dnia, a światła na skrzyżowaniach mają stałe czasy świecenia. W czasie tak zwanych godzin szczytu przez jedne ulice przejeżdża więcej samochodów niż przez inne, co powoduje korki na drogach. Można by jednak upłynnić ten ruch poprzez wydłużenie czasu świecenia światła zielonych dla bardziej uczęszczanych ulic, a skrócenie go dla tych mniej uczęszczanych. I właśnie tym zajmuje się nasz program. Czyli badaniem w danych godzinach natężenia ruchu na danych ulicach i optymalizowanie czasów świecenia światła tak aby ten ruch był płynniejszy dla całego wybranego (narysowanego) obszaru. W tym celu korzystamy z algorytmu kukułki, który wyznacza optymalne czasy świecenia światła dla poszczególnych skrzyżowań.

2 Cele projektu

Projekt ma na celu umożliwienie użytkownikowi znalezienie optymalnego ustawienia czasów świecenia światła (światła zielonego i czerwonego) w sieci skrzyżowań ustalonych przez użytkownika. Aplikacja powinna dać użytkownikowi możliwość ręcznego wprowadzenia sieci skrzyżowań, zapisu konfiguracji do pliku, lub wczytania wcześniej zapisanej.

3 Wstępne założenia

3.1 Środowisko Implementacji

Aby pogodzić potrzebę szybkiego wykonywania symulacji, oraz zdążyć wykonać projekt w przeznaczonym do tego czasie, językiem wybranym do implementacji jest Java. Ustaliliśmy, że aby zmniejszyć prawdopodobieństwo wystąpienia niespójności związanej z wykorzystywaniem różnych narzędzi, aplikacja będzie pisana przy pomocy Eclipse IDE.

3.2 Praca w zespole

Praca grupowa była wspomagana poprzez wykorzystanie systemu kontroli wersji GIT, oraz poprzez utworzenie Google Doc'a projektu. W trakcie realizacji przeprowadziliśmy również kilka spotkań mających na celu, kontrolę przebiegu prac, wyjaśnienie wątpliwości / niejasności wykrytych w trakcie iteracji, a także przydział kolejnych zadań.

3.3 Założenia projektowe

W naszym projekcie zastosowany został szereg uproszczeń. Staraliśmy się, aby przyjęte założenia nie ingerowały znacząco w strukturę problemu i żeby

otrzymane rezultaty z powodzeniem mogły zostać zastosowane do realnych problemów. Pominęliśmy przede wszystkim czas świecenia żółtego światła przy zmianie z czerwonego na zielone oraz odwrotnie. Nie są rozpatrywane przypadki, gdy samochód na skrzyżowaniu zawraca lub możliwy jest ruch bezkolizyjny kilku samochodów. Pominieliśmy także przejścia dla pieszych oraz obecność innych uczestników ruchu niż pojazdy kołowe. Uproszczenie, które również zostało przyjęte w aplikacji, jest istnienie tylko i wyłącznie skrzyżowań 4 wlotowych. Skrzyżowania posiadające mniejszą liczbę dróg wejściowych można jednak z powodzeniem symulować przy pomocy dróg o natężeniu 0.

4 Opis logiki

Logika biznesowa aplikacji składa się z kilku klas, które umożliwiają tworzenie obiektów takich jak: Generatory, Skrzyżowania, Drogi i Samochody.

4.1 Klasa Generator

Obiekt, który jest instancją tej klasy jest zakończeniem drogi, których jeden z końców nie jest podłączony do żadnego ze skrzyżowań. Zadaniem tego obiektu jest tworzenie nowych samochodów pojawiających się na mapie oraz usuwanie tych wyjeżdżających z mapy. Klasa posiada metodę `moveVehicles` odpowiedzialną za pojawianie się i znikanie samochodów na mapie. Klasa posiada niedeterministyczną metodę, która decyduje, czy obiekt Generator powinien w danym momencie stworzyć obiekt `Vehicle`.

4.2 Klasa Junction

Jest to klasa abstrakcyjna dla Klas `Intersection` i `Generator`. Posiada pola przechowujące współrzędne tych obiektów na mapie, oraz Listy dróg wejściowych i wyjściowych. Posiada metodę, która dodaje na każdą ulicę wychodzącą z tego skrzyżowania stałą liczbę samochodów. Liczba ta jest zależna od ustalonego wcześniej natężenia ruchu na danej drodze.

4.3 Klasa Intersection

Instancja tej klasy odpowiada za obsługę świecenia świateł. Klasa decyduje, w którą drogę samochód wjeżdżający na to skrzyżowanie ma skręcić. Prawdopodobieństwo wybrania konkretnej drogi jest zależne od natężenia ruchu przypisanego do tej drogi.

4.4 Klasa Road

Instancje tej klasy przechowują samochody, które znajdują się na danej drodze. Posiada ograniczenia w postaci maksymalnej liczby samochodów, które mogą się znajdować na tej drodze oraz natężenie ruchu określające ile samochodów wjeżdża na daną drogę w ciągu godziny. Każda droga ma współrzędne

początkowe i końcowe. Pojedynczy obiekt Road odpowiada za drogę jednokierunkową. Gdy w GUI rysujemy drogę łączącą dwa skrzyżowania lub skrzyżowanie i generator, to tworzone są dwa obiekty typu "Road" (jeden w jedną stronę i drugi w drugą). Klasa ta posiada metodę `getFirstVehicle`, która umożliwia przekazanie pojazdu najbliższego końca drogi do skrzyżowania / generatora samochodu.

4.5 Klasa Simulator

Obiekt "Simulator" przechowuje obiekty, reprezentujące cały model sieci ulic. Zapewnia także wykorzystanie algorytmu kukułki, do której przekazujemy parametry - długość świecenia świateł, dzięki czemu mamy zapewnioną symulację.

4.6 Klasa Vehicle

Posiada metody i pola, które ułatwiają ruch samochodów czyli gettery i settery dla współrzędnych danego samochodu, oraz czas oczekiwania, bądź informacja o danym samochodzie czy jest w konkretnym momencie w ruchu lub czeka przed skrzyżowaniem.

5 Algorytm kukułki

Optymalizacja ruchu na skrzyżowaniach jest dokonywana poprzez minimalizację funkcji f . Funkcja ta określona jest jako suma czasów oczekiwania samochodów na skrzyżowaniach. Minimalną (właściwie to pseudominimalną, ze względu na niedeterministyczny charakter funkcji f) wartość funkcji f obliczamy za pomocą algorytmu kukułek. Pseudokod obrazujący działanie algorytmu umieszczony jest poniżej

```
CuckooSearch(int MaxGenerations)
    population = generateInitialPopulationOfNests;
    t = 0;
    bestSolution = randomSolution;
    while (t < MaxGenerations)
        nest = randomNest(population);
        newSolution = generateRandomLevySolution(nest);
        if (Energy(nest) - Energy(newSolution) > 0)
            nest.setSolution(newSolution)
        if (Energy(nest) < Energy(bestSolution))
            bestSolution = nest;
        sort(population);
        replaceWorstFraction(0.1);
        t++;
    return bestSolution;
```

Rozwiązanie funkcji f zostało określone jako para tablic R i G , takich że:
 $G[i]$ - czas świecenia światła zielonego na skrzyżowaniu numer i
 $R[i]$ - czas świecenia światła czerwonego na skrzyżowaniu numer i

6 Obsługa aplikacji

Stworzony przez nas projekt jest aplikacją Klient-Server. Dzięki takiemu rozdzieleniu możliwe jest uruchomienie servera (który odpowiedzialny jest za obliczenia związane z algorytmem kukulek) na maszynie posiadającej dużą moc obliczeniową, a przez to znaczące skrócenie czasu oczekiwania na rezultat funkcji.

Uruchomienie aplikacji odbywa się w 2 krokach:

1. Uruchomienie części serwerowej
2. Uruchomienie części klienta

6.1 Dodaj Generator

Gdy przycisk ten zostanie naciśnięty możemy za pomocą kliknięcia lewym przyciskiem myszy na obszarze do rysowania stworzyć generator. Zostanie on narysowany w klikniętym miejscu jako czerwone kółko.

6.2 Dodaj Skrzyżowanie

Analogicznie jak w przypadku Generatora zostanie stworzony obiekt Skrzyżowanie. W klikniętym miejscu pojawi się czarne kółko.

6.3 Dodaj Drogę

Po naciśnięciu przycisku "Dodaj Drogę" użytkownik może poprzez kliknięcie na dwóch skrzyżowaniach lub generatorze i skrzyżowaniu (najpierw jednym, a następnie na drugim), które zostało wcześniej narysowane, stworzyć nowy obiekt Droga. Gdy zostaną kliknięte dwa (wcześniej narysowane) obiekty typu Generator lub skrzyżowanie, pojawi się okno z zapytaniem o to ile samochodów może pomieścić droga, a następnie ile (w ciągu godziny) samochodów może przejechać przez tą drogę czyli intensywność zatłoczenia. Jeżeli jeden z zapytanych przez program parametrów nie zostanie podany lub będzie podany, ale w złym formacie np. użytkownik wpisze jakąś literę zamiast cyfry to obiekt nie zostanie stworzony. Po poprawnym podaniu wszystkich parametrów zostanie stworzony i narysowany obiekt typu droga. Narysowany jest podwójnie by było lepiej widać poruszające się samochody w obie strony. Jedna linia oznacza drogę w jedną stronę, a druga w drugą.

6.4 Zaczynij od nowa

Czyści całą narysowaną bądź wczytaną mapę.

6.5 Zapisz

Zapisuje w wybranym przez użytkownika miejscu na dysku narysowaną wcześniej mapę w postaci rysunku i list stworzonych obiektów.

6.6 Wczytaj

Wczytuje z dysku wcześniej zapisaną mapę.

6.7 Wyślij do serwera

Gdy narysujemy już bądź wczytamy mapę, musimy ją wysłać do włączonego wcześniej serwera żądanie, podając IP hosta, na którego komputerze jest włączony serwer, lub wpisując localhost jeśli mamy postawiony serwer lokalnie u siebie. Serwer zwraca nam ID jakie nadał temu żądaniu.

6.8 Sprawdź rozwiązanie

Klikając ten przycisk, a następnie podając ID żądania, pytamy serwer czy dla danego żądania zostało wyliczone optymalne rozwiązanie. Serwer zwraca nam odpowiednią informację, która zostaje wyświetlona w okienku.

6.9 Rozpocznij Symulację

Rozpoczęta zostanie symulacja poruszających się samochodów przedstawionych w postaci zielonych kółek. Symulacja jest przedstawiona wizualnie na narysowanej mapie. Współrzędne samochodów są pobierane co jakiś (bardzo krótki) czas przez co mamy wrażenie, że samochody poruszają się płynnie.

6.10 Zatrzymaj Symulację

Wstrzymuje wcześniej uruchomioną symulację. Wstrzymaną symulację możemy kontynuować po przez ponowne wciśnięcie przycisku "Rozpocznij Symulację".

6.11 Wyjdź

Przyciśnięcie tego przycisku powoduje wyjście z programu.

6.12 Szybkość Symulacji

Jest to suwak umożliwiający nam wybór, jak szybko nasza symulacja ma się wykonywać. Dzięki temu możemy ją zwolnić aby lepiej zobaczyć rezultaty.

7 Rezultaty